

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 787-788/2506

พนักงานอัยการ กรมอัยการโจทก์ บริษัท 5 พระเจดีย์โฮสเทล จำกัด โดยนายสุพัฒน์ เฮงสกุลกรรมการผู้จัดการ
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลธนบุรีโฮสเทล โดยนายบุญเพ็ชร แซ่โค้วเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ที่ 1 นายบุญเพ็ชร แซ่โค้ว
ที่ 2ล.ผู้ว่าคดีศาลแขวงพระนครใต้โจทก์

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 75, ป.พ.พ. มาตรา 1064, ป.อ. มาตรา 274, ป.อ. มาตรา 275,
กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 237.

ย่อ / หลักกฎหมาย

เจตนาของนิติบุคคลย่อมแสดงออกทางผู้แทนของนิติบุคคล เมื่อผู้แทนของนิติบุคคลแสดงเจตนา
ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้แทนในทางการของการดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล
เจตนาอันนั้นก็ผูกพันนิติบุคคล และต้องถือว่าเป็นเจตนาของนิติบุคคลนั่นเอง ฉะนั้น นิติบุคคลจึงอาจ
มีเจตนาอันเป็นองค์ประกอบความผิดในทางอาญาและกระทำความผิดซึ่งผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนา
รวมทั้งต้องรับโทษทางอาญาเท่าที่ลักษณะแห่งโทษเปิดช่องให้ลงแก่นิติบุคคลได้ ซึ่งต้องพิจารณา
ตามลักษณะความผิดพฤติการณ์แห่งการกระทำและอำนาจหน้าที่ของผู้แทนนิติบุคคลประกอบกับ
วัตถุประสงค์ของนิติบุคคลเป็นราย ๆ ไป การที่ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลเลียน
เครื่องหมายการค้าของผู้อื่น โดยกระทำไปในอำนาจหน้าที่ทางการค้าอันเป็นวัตถุประสงค์และ
เพื่อประโยชน์ในทางการค้าของห้างหุ้นส่วน ถือได้ว่าเป็นเจตนาและการกระทำของห้างหุ้นส่วน
ฉะนั้น ห้างหุ้นส่วนจึงต้องรับผิดทางอาญาด้วย. (ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 6/2506).

คำพิพากษา

คดีสองสำนวนนี้ ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษารวมกันมา โดยคดีแรกโจทก์ฟ้องจำเลยปลอมและ
เลียนเครื่องหมายการค้าสำนวนที่สองฟ้องว่าจำเลยเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นซึ่ง
จดทะเบียนแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยเลียน
เครื่องหมายการค้าจริง แต่ความผิดดังกล่าวนี้ศาลชั้นต้นเห็นว่านิติบุคคลไม่สามารถกระทำได้ จะ
แสดงเจตนาทุจริตก็ไม่ได้ จะกระทำได้อีกแต่จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้จัดการเท่านั้น ศาลอุทธรณ์เห็นว่า
เป็นการกระทำของจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้จัดการโดยตรงและไม่ได้ทำตามวัตถุประสงค์ของ
ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจำเลยที่ ๑ ลงโทษจำเลยที่ ๑ ไม่ได้ โจทก์ โจทก์ร่วม และจำเลยฎีกา ศาลฎีกา
โดยที่ประชุมใหญ่เห็นว่า เจตนาของนิติบุคคลย่อมแสดงออกทางผู้แทนของนิติบุคคลตามนัยแห่ง
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๕ เมื่อผู้แทนของนิติบุคคลแสดงเจตนาอันใดซึ่งอยู่ใน
อำนาจหน้าที่ของผู้แทนในทางการของการดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล เจตนา
นั้นก็ผูกพันนิติบุคคล และต้องถือว่าเป็นเจตนาของนิติบุคคลนั่นเอง ฉะนั้น นิติบุคคลจึงอาจมี
เจตนาอันเป็นองค์ประกอบความผิดในทางอาญา และกระทำความผิดซึ่งผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนา
รวมทั้งต้องรับโทษทางอาญาเท่าที่ลักษณะแห่งโทษเปิดช่องให้ลงแก่นิติบุคคลได้ ซึ่งทั้งนี้ต้อง
พิจารณาตามลักษณะความผิดพฤติการณ์แห่งการกระทำ และอำนาจหน้าที่ของผู้แทนนิติบุคคล
ประกอบกับวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลเป็นราย ๆ ไป คดีนี้เห็นได้ว่า นายบุญเพ็ชรจำเลยได้
กระทำการไปในอำนาจหน้าที่ของนายบุญเพ็ชรในทางการค้าอันเป็นวัตถุประสงค์ของ
ห้างหุ้นส่วนจำเลย และเพื่อประโยชน์ในทางการค้าของห้างหุ้นส่วนจำเลย ถือได้ว่าเป็นเจตนาและ

การกระทำของห้างหุ้นส่วนจำเลยด้วย ห้างหุ้นส่วนจำเลยต้องรับผิดชอบทางอาญาเช่นเดียวกับนายบุญเพ็ชรจำเลย พิพากษาแก้เป็นว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลธนบุรีโอเอสจำเลยมีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๒๓๗ แต่ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๔ ซึ่งมีโทษจำคุกขั้นต่ำต่ำกว่า ให้ปรับห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลธนบุรีโอเอสจำเลย ๒,๐๐๐ บาท รัฐบาลกลางให้สำนวนแรก นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์.

องค์คณะ

ไพบยม เลขยานนท์ · บริรักษ์จรรยาวัตร · สวัสดิ์ พานิชอัตรา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/787-788/2506>